

Dominik Kraner:

Gospodarske razmere v Pesniški dolini

Ne iščimo pomoči samo od drugih!

Ni moj namen, s temi vrsticami koga žaliti, ali našim kmetom očitati napake. Toda, ker poznam dobro kmečko življenje, lahko trdim, da so današnjih žalostnih razmer v veliki meri krivi tudi kmetje sami, ker preradi s prekrižanimi rokami gledajo v bodočnost in iščejo pomoči samo od drugih, to je od oblasti, ali pa od gotovih ljudi.

Tisočaki se odteka po cestah v jarke

Če pride človek v deževnem vremenu v razne vasi, opazi, kako dež izpira gnoj, gnojnice se pa odteka po cestah v jarke in odnaša dragocene snovi, ki jih nudi kmetija. Tako se odteka leto za letom tisočaki po cestah v jarke in žalostno je, da tega ne opazi skoraj noben kmet.

Tudi poplav v Pesniški dolini so v veliki meri krivi kmetje sami

Poglejmo n. pr. naše travnike ob Pesnici, ki dela leto za letom ogromno škodo. Tu je v prvi vrsti odpomoč pri kmetih samih, kajti le-ti bi morali najprej poglobiti vse pritoke in večje jarke. Vsak kmet bi moral po svojem ali pri svojem travniku, na katerega meji kakšen pritok, tega temeljito očistiti. Vse nepotrebno grmovje naj re poseka, da bo imela voda večji odtok in bo prej odtekla. Vsakdo, ki ima zamočvirjen travnik, bi moral izkopati dobre odprte jarke, da bo voda po jarkih vsaj nekoliko lahko odtekala in se bo travnik po deževju prej osušil. Ker se to ne dela, je postala Pesniška dolina silno zamočvirjena, saj so pritoki Pesnice na gotovih mestih popolnoma zamašeni s blatom, tako da voda nikamor več ne more teči in ji pri najmanjšem deževju ne preostane drugo, kot da se razlije čez travnike.

Pritoki naj se redno čistijo!

Prejšnja leta je od oblasti prišla uredba, po kateri so se morali vsi pritoki in večji jarki v Pesniški dolini očistiti. Za izvršitev teh del so morale skrbeti občine, ki so delo nadzirale po občinskih odbornikih. Kljub navedeni oblatni zahtevi ni niti polovica kmetov izvršila tega, kar je bilo zaukazano. Sedaj, ko tega nihče več ne zahteva, se pa skoraj nihče sploh ne loti tega tako potrebnega dela. Posledica je, da je letos Pesnica poplavlila osemkrat vse travnike, na katerih je voda stala po cele tedne, ne da bi se kam odtekala. V strugi Pesnice voda navadno hitro pade in če bi bili pritoki v redu, bi se voda prav tako hitro odtekla tudi s travnikov. Ker so pa pritoki zaraščeni z grmovjem in travo, ki se več let ne

pokosi, voda stoji in s tem povzroča ogromno gospodarsko škodo, ki se najbolj odraža v hlevih po Pesniški dolini. Vse to sem sam opazoval letos, ko so se vrstile povodnji druga za drugo.

Dajmo zgled oblastem!

Hudi so današnji časi in težke so nadloge, ki so zajele kmete v Pesniški dolini, toda s samim tarnanjem in zahtevanjem pomoči od javnosti, da se naj Pesnica regulira, ne bomo prišli nikamor. Kmetje bomo morali najprej sami začeti in izvršiti dela, ki sem jih naštel, potem bomo šele upravičeni zahtevati, da naj pomaga tudi oblast z izsušitvijo te doline. Sicer pa bi nam z regulirano Pesnico ne bilo nič pomagano, če se pa voda po pritokih radi zamašenosti v Pesnico niti izlivati ne more!

Postavimo gospodarstvo na pravo podlago!

V naših kmetijskih gospodarstvih vidimo že iz navedenih primerov, da se kljub vsemu postopnemu napredovanju še vedno zapravlja lastni obratni kapital, ali bolje rečeno sredstva, ki so potrebna za uspešno kmetovanje. Pozablja se, da če imamo čim več dobre krme, imamo več živine in s tem več gnoja in več pridelkov. Naše kmetijsko gospodarstvo moramo radi tega postaviti na pravo podlago, katerega začetek in temelji pa stoje v navedenem čiščenju jarkov in pritokov. Vedimo, da je zdrav le oni napredek, ki se giblje v okviru preizkušenih krajevnih gospodarskih razmer. Uspešno bo torej načrtno gospodarjenje le tedaj, ko bodo travniki izboljšani, s čimer bo v hlevih stala boljša živina. Naprednosti nikakor ni iskati tam, kjer niso dani naštetni pogoji za izboljšanje travnikov. Te pogoje za izboljšanje je pa treba začeti izvajati s skupnimi močmi, in to vsak na svojem travniku!

Potrebno pa je tudi obojestransko razumno delo!

Kmet pa ne more živeti le od dela svojih rok, marveč tudi od dela svojih možganov. Le razumen, pošten in v gospodarstvu temeljito podkovan gospodar bo zmožen prebroditi današnje težke dni. Taki kmetje ne bodo nosili do viška razpihajoče ljudske nejevolje radi vsakoletnih katastrof, in le taki kmetje bomo lahko upravičeno pričakovali od merodajnih činiteljev, ki skrbijo za splošno dobrobit, potrebnih ukrepov. Vedno se ponavljajoče besede, da je zadovoljen kmet steber države, bodo prav gotovo postale dejstvo. Le z lastno močjo, združeni s sosedi in merodajnimi oblastmi, bomo lahko izboljšali gospodarske razmere na kmetijah v Pesniški dolini!

Kratke tedenske novice

Srednješolska mladina v Mariboru, organizirana v Slovenski dijaški zvezi, se je na predvečer Slomšekove 140 letnice rojstva, dne 25. novembra, poklonila Slomšku na njegovem grobu. Prekrasen je bil pogled na številno mladino s prižganimi svečami v rokah, ki je priporočala Slomškovi priprošnji sebe in domovino!

Letala vojujočih se držav večkrat preletavajo na jugu države naše kraje. Naše protiletalsko topništvo jih začne obstreljevati, nakar letala zopet zginijo.

Nov potres je v soboto zvečer v Romuniji popolnoma porušil mnogo že od prejšnjih potresnih sunkov poškodovanih poslopij.

Pet poljskih ministrov je pobegnulo iz Romunije v Carigrad, odkoder so prišli v Palestino.

Bolgarska vlada zanika, da sta nameravala te dni ministrski predsednik in zunanji minister odpotovati v Berlin, da podpiseta pristop Bolgarije k vojaški zvezi Nemčija-Italija-Japonska.

V Bolgariji po turških vesteh še ni padla odločitev o vojni. Na Balkanu je pričakovati ohranitev miru, kar želi ne samo bolgarski narod, temveč tudi osovinske sile, ki se zanimajo za balkanska področja.

Turška vlada je proglasila obsedno stanje za evropsko Turčijo. Ta ukrep je bil izdan radi zavarovanja obmejnih predelov ob bolgarski in grški meji ter za zaščito Dardanel. Evropski del Turčije mora biti ponoči tudi zatemnjen.

Italijanska vlada je izdala ukrep, da morajo gostje v javnih lokalih poslušati italijanska vojna poročila stoj.

Tajnik fašistične stranke Farinaci je v fašističnem listu objavil članek, v katerem kritizira italijanski generalni štab radi neuspehov v Albaniji.

Po vesteh iz grških virov se upirajo Albanci, ki so pomešani med italijansko vojsko. Napadajo italijanske vojake za hrbtom in jih pobijajo.

Angleški letalski maršal Woyt je moral s svojim letalom, v spremstvu petih angleških častnikov zaslišno pristati na italijanskem otoku Sicilija in je bil ujet. Nahajal se je na poti na novo službeno mesto kot namestnik poveljnika angleškega letalstva v Sredozemlju.

Iz Bukovine, ki so jo zasedli Rusi, izseljujejo Nemci s pospešeno naglico svoje sonarodnjake. Skozi Madžarsko vozi vlak za vlakom.

Sovjetska vlada je zamenjala svojega poslanika v Berlinu. Novi poslanik je posebni zaupnik Stalina in Molotova.

Rusija namerava še nadalje zasledovati politiko nevtralnosti popolnoma izven okvira držav osi (Nemčija-Italija-Japonska).

Nemci imajo na Norveškem 330.000 vojakov, ki so potrebni za vzdrževanje reda na Norveškem.

Zaradi deževne dobe v Afriki ni pričakovati tamkaj kakih pomembnejših vojnihih dogodkov pred božičem.

Angleški kralj Jurij je otvoril 20. novembra novembra novo zasedanje parlamenta z govorom, v katerem je poudaril, da bo Velika Britanija nadaljevala vojno do popolnega uspeha.

Po ruskih poročilih so pa indijskih vsenčilskih in visokih šolah demonstracije dijaštva proti Angliji. Angleška vlada je izvršila precej aretacij.

les je brezplačna in ni treba niti posebne zastavnine zanje. Danci so, kakor znano, vneta kolesarji, pa jim ta uslužnost železniške uprave zelo godi.

Američanke se vedno bolj zanimajo za letalstvo. V Združenih državah Severne Amerike je že nad tisoč žensk, ki imajo letalski izpit. Stevilo ženskih pilotov v Ameriki naglo narašča. Štiri 16 letne pilotinje so hčerke kalifornijskih bogatašev, ki so zamenjale avtomobil z letali. Ena je dobila pilotsko diplomno ravno za rojstni dan. Odločila se je, da bo odletela na Aljasko in da bo tam postala zaščitna sestra. Najstarejša pilotinja v Združenih državah je stara 80 let. Preletela je že 80.000 km. Še bolj zanimiva je neka 50 letna

tako gladko kakor tista tatvina živine. Ako pa bo Marija umrla, bo Erik zopet storil vse, da jo bo maščeval.

Nard ni skrival svojih pomislekov. Povedal je Aniti, da bi bilo bolje, če se sploh ne bi bili lotili te zadeve. Spotoma je imel dovolj prilike za opazovanje Anite in Rogerja ter je brez težave ugotovil, da se Anita ogreva za Aspleta. Položaj je bil zanj tak, da bi raje ustrelil Rogerja, kakor pa napadel starca in Marijo.

»Morda se bojiš Erika?« je vprašala Anita, ko je videla, da se Nard obotavlja.

»Niti sanja se mi ne o strahu. Toda stvar ne gre v naše račune. Tudi tvoj oče ne bo navdušen, če bomo imeli mrliča.«

»Ne bomo imeli mrličev, če se boste ravnali po mojem nasvetu.«

»Pusti!« je zamahnil z roko Nard. »Ne potrebujem tvojih nasvetov! Ti hočeš samo Rogerja štediti.«

»Nor si!« je jezno odgovorila Anita. »Ali ne vidiš, da tisto dekle ni Erikovo, ampak Rogerjevo?«

»Ti si nora!«

»Ti si pa slep! Ne uvidiš, da je Roger pripravljen tebe in vse tvoje močje poslati v smrt, samo da dobi dekle živo v roke?!«

»Samo za listino gre,« je zdaj že nekam negotovo odvrnil Nard.

»In za Marijo Linseott, katero Roger ljubi,« je prišla Anita.

»Kako veš?«

»Tega ni treba vedeti. Ženska to občuti.«

Nard je nenadoma vzkipeł:

»Ali ti naj povem, kako veš? Ker ljubimkaš z njim in mene varaš!«

Anita se je na pol obrnila od njega. Odgovorila je čez ramo:

»Če misliš tako, potem bom — obračunila z Rogerjem.«

Nard je temno zrl predse. Potem se je ozrl v Rogerja, ki je dajal ukaze njegovim ljudem: od štirih strani morajo napasti hišo, ne da bi pri tem streljali.

Nard je stopil bliže. Porogljivo je dejal:

»Moji možje bi naj pocepali ko zajci, ti pa bi ostal. Ti, Anita in tisto dekle. Stari ne računaj.«

»Nard, za to sem te najel!« je trdo odgovoril Roger.

»O ne, Roger Asplet! Ne za klanje. Mojim ljudem zapovedujem jaz. In jaz ti rečem, da ne bom žrtvoval po nepotrebnem nobenega moža.«

Zdaj je stopila med prepirljivca Anita. Resno je pogledala zdaj enega, zdaj drugega, potem pa dejala odločno:

»Nehajta! Glavno nalogo bom izvršila jaz. Ko se bo stemnilo, se bom splazila k hiši in jo zažgala. Videla bosta, kako hitro bosta prišla jetnika ven.«

»Mačrt se je možem dopadel. Le to je Nard hotel, da bosta...« Anita. Dekle pa ni odnehalo.

Po svetu

Znatno razširjenje vojaške trozveze Nemčija-Italija-Japonska. Dne 27. septembra 1940 je bila v Berlinu sklenjena vojaška trozveza med velesilami Nemčija, Italija in Japonska. K tej zvezi je pristopila in je tozadevno pogodbo podpisala Madžarska na Dunaju 20. novembra. Podpisu so prisostvovali vodja in državni kancler Nemčije Adolf Hitler, nemški zunanji minister von Ribbentrop, italijanski zunanji minister grof Ciano, japonski berlinski veleposlanik baron Kuruzu, madžarski ministrski predsednik grof Teleky in madžarski zunanji minister grof Czaky. Z isto svečanostjo je vodja Romunije general Antonescu podpisal protokol o pristopu Romunije k vojaški zvezi v Berlinu dne 23. novembra. V nedeljo, 24. novembra je prof. Tuka podpisal pristop k isti zvezi za Slovaško. Kakor se čuje, bodo še nekatere druge države pristopile k tej zvezi.

Azana se je spreobrnil. Ime tega moža je znano iz državljanske vojne v Španiji. Igral je veliko vlogo v politiki Španije zadnja leta ter bil predsednik španske republike. Po svojem prepričanju je bil popoln svobodomislec in nasprotnik katoliške Cerkve. S pomočjo ljudske fronte, to je sodelovanja med lazi-svobodomislnimi meščanskimi strankami ter socialisti in komunisti, čigar vnet zagovornik je bil, je hotel uresničiti svojo protikrščansko

V Innsbrucku je bilo sklenjeno skupno vojno vodstvo med Italijo in Nemčijo. Na sliki vidimo nemškega maršala Keltela in italijanskega maršala Badoglio ob pregledu častne čete na kolodvoru v Innsbrucku

in proticerkveno politiko. Toda tudi za Azano je prišla poslednja ura življenja. Zadnji čas svojega življenja je preživel Azana v mestu Montaubanu v južni Franciji. O zadnjih dneh njegovega življenja poroča montaubanski škof naslednje: Ko je Azana hudo obolel, je izrazil željo, da bi ga škof obiskal. Škof je to storil, in sicer večkrat. Ko je odhajal, ga je bolnik vsakokrat prosil, naj zopet pride. Bivši predsednik španske republike je z veliko pobožnostjo poljuboval razpelo, ki so mu ga prinesli. Ko je čutil, da se bliža konec, je zopet poklical škofa, ki mu je podelil sv. obhajilo.

Predsednik Mehike — katoličan. V Mehiki je dolga leta divjalo krvavo preganjanje katoličanov. Na čelu države so tudi takrat bili predsedniki, ki so bili katoličani. Mar ni bil Calles, znani kruti mehiški predsednik, ki je najbolj sovražno nastopal proti katoliški Cerkvi ter duhovnike in Bogu vdane laike nečlo-

Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede ter trpe zaradi tega prav pogosto na trdi stolici, naj pijejo vsak dan čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni porabi.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

Ali Vam je vseeno, če ima Vaš sosed slab ali protiverski časopis? Da se njegovi otroci zastrupljajo s čitanjem opolzkih podlistkov?

veško preganjal, katoličan? Bil je katoličan, v kolikor je bil katoliško krščen, po mišljenju, življenju in delovanju pa je bil pravi pogan. Pri zadnjih volitvah za mehiškega predsednika izvoljeni general Camacho pa je drugačen katoličan. Pravo presenečenje je povzročila tale njegova izjava, ki jo je javno podal: »Jaz sem,« tako je rekel, »verniki in katoličani, in to ne samo po rojstvu, marveč tudi po moralnem mišljenju.« Ta izjava je vzradostila vse dobre katoličane v Mehiki. Pregarjanje katoliške vere in Cerkve je zadnja leta popustilo, sedaj pa bo, tako upajo katoličani, končno veljavno prenehalo. Cerkve se bodo vse vrnile katoliškim vernikom in katoliško bogoslužje se bo moglo povsod nemoteno vršiti. Naše katoličane se tudi osredotočujejo okoli šol, ki so bile doslej brezverske in brezbožne. Duh časa in nujno potrebna obnova ljudstva ter vseh njegovih slojev neodklonljivo zahteva krščansko vzgojo otrok. Pričakuje se, da se bo moralno mišljenje novega državnega predsednika najbolj pokazalo v zopetni vpeljavi krščansko-moralne vzgoje mladine.

Mussolini govori v Rimu ob petletnici sankcij proti Italiji

Mussolini je sprejel na kolodvoru v Rimu generala Antonescu, diktatorja Romunije

»Jaz sem bolj spretna ko ti!«
S tem se je prerekanje končalo. Sklenili so, da bodo počakali na noč.

Naposled se je zvečerilo. Mesec ni svetil in noč je bila temna.

Stari Lavrencij in Marija sta dolge ure stala pri oknih in pričakovala napad, toda zaman. Hrane nista imela. Ko sta Indijanec in Roger streljala, so natovorjeni mezi odbežali.

Zvečer sta jetnika sklenila, da bosta menjaje čula. Starec je prevzel prvo stražo do polnoči.

20.

Samotar bi stražil do zore, toda Marija se je okrog polnoči vzbudila in ga prisilila, da je legel k počitku.

Marija je bila čuječa. Nenadoma je postala pozorna na rahel šum. Po pozornem prisluškovanju je ugotovila, da se je nekdo plazil k vratom. Stisnila je samokres, stopila k malemu oknu in prisluškovala dalje. Hipoma je zaslišala šepet: »Marija Linscott!«

Marija je zadržala dih. Šepetanje se je ponovilo: »Marija Linscott! Prijatelj sem. Pomagati vam hočem.«

Mariji se je zdelo, da je bil ženski glas. Vzela je električno svetilko in nenadoma posvetila skozi okno. V tem trenutku je počil zunaj strel, kateremu je takoj sledil

drugi. Marija je v svetlobi svoje svetilke videla, da je roka, ki je bila oddala strele, omahnila in izginila.

Starec se je vzbudil in v trenutku skočil k Mariji. Vzel ji je svetilko in posvetil ven. Pred oknom je ležal mrljč: Anita Orloga.

Anita je merila na Marijo, toda oslepljena od nenadne svetlobe je pomerila prenizko. Strela sta zadela kameniti rob. En strel se je odbil in zadel Anito. Tako je umrla od lastnega strela zadeta.

Preden so lopovi zaznali, kaj se je zgodilo in preden sta starec in Marija bila na jasnem o položaju, je švignil plamen iz suhih tramov.

»Gori!« je vzkliknila Marija.

Starcu je takoj postalo vse jasno.

»Bežati morava od tu!« je dejal.

»Naravnost v roke jim bova prišla!« je zašepetala Marija.

»Če ostaneva, bova zgorela, toda zunaj se bova trdo branila!« je odločno odvrnil starec.

Prijel je Marijo za roko in šel z njo proti zadnjim vratom. Hitro sta odstranila ovire in smuknila iz hiše.

Plamen je osvetlil vso okolico. Nard je sklonjen nad Anito bridko jokal. Lopovi so obstopili gorečo hišo v polkrogu. Asplet je brezčutno gledal strahotno sliko.

Ko so se Marijine oči privadile močni svetlobi, je zagledala Rogerja pred seboj. Starčev pogled pa se je ustavil na lopovih.

gospa, ki stanuje 150 kilometrov daleč od Njujorka. Vsak dan se odpelje z letalom tja po opravkih, nato pa se spet vrne po zračni poti domov. Pri nekem rudniku zaposlena tajnica je dobila ime »leteča tajnica«, ker opravlja tajniške posle svojega šefa po vseh rudnikih, ki jih obiskuje z letalom.

London je v preteklosti zelo trpel. London je že staro mesto. Obstojalo je že pred Kristusovim rojstvom. Kelti so nazivali ta kraj Long Dun, Rimljani kasneje pa Londinium, od česar je nastalo ime sedanjega vele mesta ob Temzi. Razume se, da je v svoji dolgi zgodovini precej trpel. L. 1077. je London pogorel do tal, leta 1090. je strašen vihar porušil v njem 600 hiš in več cerkva. L. 1258